Võ phi Hùng, cựu HS Petrus Ký, 67-74, tặng cho Quán Ven Đường

LE DIRECTEUR GERANT.
DEPOT LEGAL
LA VOIX DU PEUPLE — TIẾNG-DÂN — ANNAM — HUẾ

NĂM THỨ BẢY SỐ 608 — MỖI SỐ NĂM XU — 癸酉年 六月初四日 — NGÀY THỨ TƯ — 26 JUILLET 1933

DEPOT LEGAL • INDOCHINE • Nº A 1815

TIẾNG-DÂN
La Voix du Peuple
聲 民

Mỗi tuần xuất-bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

Chủ-nhiệm kiêm Chủ-bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản-lý TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

BÁO-QUÁN
Số 123, đường Đông-Ba, Huế
Giây-Nói: số 63
Giây-thép: TIENGDAN HUẾ

GIÁ BÁN

ĐÔNG PHÁP		NGOẠI QUỐC
Một năm	5$00	8$50
Sáu tháng	2.80	4.50
Ba tháng	1.50	2.50

Mua báo phải trả tiền trước.
Thơ và mandat gởi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ai đăng quảng-cáo, việc riêng, xin thương nghị trước.

> Sống là cái ta muốn; nhưng có cái đáng muốn hơn cái sống.
>
> (Mạnh-tử)

NGƯỜI ĐỜI VỚI CÁI CHẾT

Cái « chết » nó trái ngược với cái « sống », nên đã muốn sống, đua tranh nhau về sự sống, tất nhiên ai cũng không thích cái chết mà lo tránh xa nó.

Những dân-tộc cường thạnh trên thế giới, nay đóng chiến hạm, mai sắm tàu bay, mốt chế độc đạn, chăm chăm khoách trương quân bị, phí khoản đến hàng ức hàng triệu cũng không kể, là dụng tâm để làm gì? . . . .

Các nhà tư-bản, các nhà qui tộc, ngày đêm lo chiếm độc-quyền nọ, mở đường lợi kia, lường công bòn việc, ngàn mẹo trăm phương, mở miệng đầy « ích kỷ » ra để vơ vét của kẻ khác là để làm gì? Không phải trút cái chết cho người khác mà choán cái sống sung sướng riêng về phần mình và con cháu mình sao?

Bọn bồi bếp và đầy tớ ở các nhà giàu sang, sai đâu chạy đó, luồn theo hơi lỗ mũi của ông chủ, cho đến chuyện khó nhọc hèn đến đâu, cũng một mực làm theo, không dám hở môi; các chị em ở xóm Bình-khang, buôn phấn bán hương, chịu lòn quan khách, đem thân làm mồi hàng cho bọn Tú-bà Mã-giám-Sanh, có phải là bản tâm của họ đâu, chẳng qua vì chạy cái chết mà trụy lạc đến thế.

Còn một hạng đại đa số, là dân nghèo, tội nghiệp! bác trời kia khéo] hất hủi họ: đất rộng cả trái địa cầu mà họ không có một thẻo cắm dùi, tiền rừng bạc biển, cái kho vô tận của tạo vật biết bao, mà nó tuyệt giao với họ từ thuở nào kia. Gia dĩ chế-độ xã-hội lại theo mà dày vò nữa. Đầu vào trốn ra, tay sốt đồ tay nguội, trọn đời vất vả, đem mồ hôi nước mắt mà đổi lấy bát cơm, khó nhọc biết chừng nào! mà vẫn cứ phải làm, không phải tại cái chết nó dục theo sau chưn mà lo tránh nó sao?...

Nói tóm lại trên con đường đời, kẻ qua người lại, ngựa xe rộn rịp, mang gánh lang thang, dầu là công việc khác nhau, đẳng hạng khác nhau, tổng chi cũng là vì cái mục đích độc nhứt là « tránh cái chết ».

Cái chết đối với người đời, có cái mãnh lực to tát và thủ đoạn đáng ghê sợ thay! trách sao người đời không lo tránh!

Nhưng tránh ngả nào? tránh đi đâu?

Kìa trên đời có mấy ai sống 200 năm, trừ Bành-tổ hay là Lão-Văn người Tàu, (lão nầy sống 250 tuổi, gần đây các báo có thuật chuyện). Cũng chẳng có ai chết hai lần. Trong cái khoảng 100 năm ngắn ngủi — trừ ngày già và ngày trẻ không đầy số ấy nữa — rồi rút cục ai cũng như nấy. Nấm đất cỏ xanh bên đường của người ăn mày với 72 ngôi mả của Tào-Tháo; những cái thây nhuộm thuốc ngâm hương còn y nguyên ở tháp của các vua Ai-cập với vùng xương trắng của bọn chiến sĩ nơi sa trường kia; nào có cái gì phân biệt là ai hơn ai kém?

Cái chết đã là kiếp chung của loài người, không ai tránh khỏi, khác nhau chỉ dài vắn so le tý đỉnh thôi. Vậy đã làm người ở đời, tưởng không lo tránh cái chết mà cần nhứt là làm thế nào cho cái đời sống ngắn ngủi kia có cái giá trị chân chánh. Có giá trị nghĩa là có làm công việc gì có ích cho đời.

Nhân cái đề « người đời với cái chết », ký giả xin thuật hai chuyện thú ở phương Tây:

Thomas, người thợ Anh, vì báo thù giết người mà bị tội chết. Đến ngày hành hình, anh ta chỉ lo một việc là không biết cách gì mà luyện cái gan mình cho mạnh giạn, khiến cho công chúng kính phục cái lòng giỏng cảm của mình. Lại một chuyện nữa là Lecomt Wix, người Pháp, vì mưu sát một nhà quyền qui, bị tội xử tử. Trong lúc bước lên đoạn đầu đài, anh ta có một điều không vui, là không được chải đầu tóc và thay bộ đồ mặc...

Hai chuyện trên nầy, nhà triết học Đức Schopenhauer tiên sinh cho là chuyện đáng buồn cười, vì cái chết đã tới đến trước mắt mà còn đeo cái lòng ham hư vinh. Nhưng so với những kẻ quyên sanh vô lối, cùng những hạng trọn đời sống gởi, toàn không có chút trí thức gì, thì chuyện hai người Tây kia xuất sắc hơn nhiều.

H. Ả.

Vừa hết hạn lại bị tăng án

Banmêthuột. — Các phạm nhân can vụ Tân-Việt năm 1929, đến 14 juillet nầy

. . . . kẻ thì được ân xá. Hai người được tha chậm hơn hết là Phan-đăng-Lưu và Nguyễn-Hào.

. . . .

D. N.

HAI PHẠM NHÂN PHẢI BỎ MẠNG

BANMETHUỘT. — Hồ-quang-Cảnh và Bùi-thúc-Nguyên là hai phạm nhân ở tỉnh ngoài, bị đày vào Banmêthuột. Tháng Mai vừa rồi,

. . . .

được mấy ngày, thì Cảnh và Nguyên đều bị đem ra nghĩa địa!

T. S.

VAN-VAN

(Đọc bài: Cái quan niệm người mình đối với sự-nghiệp, ở báo T. D. số 555)

Sự nghiệp phần đông tưởng thế nào?
Đức, công, ngôn có kể gì đâu
Duyên may, mừng kẻ quan hàm lớn,
Phúc cả, khen người bổng lộc cao.
Lấp bể, và trời chi nhọc sức!
Xây nhà, mua ruộng chẳng khôn sao?
Trăm năm để dấu gì lưu nải?
Đám cỏ bên đường nấm cỏ khâu.

Trúc-Cài

Đêm chơi bờ sông

Bờ sông dạo mát lúc đêm thanh,
Phong cảnh chung quanh ngẫm hữu tình
Gió thổi hơi sen vàng nước biếc,
Trăng phơi sắc quế giữa trời xanh.
Động dào đĩ lại chèo ngư-phủ,
Thuyền rượu nghe nga khúc liệu-đình.
Sực nghĩ tang thương câu chuyện thế,
Buồn sao biển khổ lấp chưa bình.

M. N. T.

Xe đạp

Tay cầm chưn đạp nhẹ như bông
Tự ý xa gần thả .g dặm dòng,
Hai bánh xoay tròn vòng vũ-trụ,
Một tay chỉ dẫn hướng tây đông,
Chuông reo công chúng nghe đều tránh,
Mau rút đường xa chẳng tốn công.
Cho biết khi cơ là tiện lợi,
Vỗng trường ngựa trạm thiết gì không?

V. T. Ch.

CHUYỆN ĐỜI

Máy hút muỗi với dân Nam ta

Cái máy hút muỗi! Chuông-Mai nghe nói mà sinh thèm, vì chính mình đã bị cái nạn muỗi nhiều lắm.

Thứ muỗi là một thứ vi-trùng, chỉ sống về cái nghề hút máu người; mà theo nhà y khoa đã khảo nghiệm thì giống ấy lại là đạo quân tiên phong rất đắc lực cho vua ma dịch sai đi truyền nhiễm khắp nơi, làm hại e..o sinh mạng của người biết chừng nào! ai lại chả ghét, mà ai lại chả muốn trừ tiệt giống cho rảnh?

Nhưng trừ nó có dễ dàng gì. Vì nó là loài ăn dơ ở nhớp mà sinh sản rất chóng kia.

Đối với « muỗi », bên phương đông có nhiều chuyện thú và đáng buồn cười là: có người nóng tánh vác gươm mà chém, có nhà văn sĩ làm bài hịch đuổi nó, lại có bác nầy ra cái ý tưởng: ao ước sao cho khắp cả thân mình có nhiều tay để xua đuổi nó, bựt ra cả bài thi dài có câu: « an đắc châu thân thủ, tả hữu thời giao huy ». Xem thế đủ rõ người đời ghét loài muỗi là dường nào! song vẫn chưa tìm ra cách gì trừ được.

Ngoài chuyện buồn cười trên, thì sắm mùng mà nằm, và dọn dẹp chỗ ở cho sạch sẽ, ấy là lối thông thường theo cách vệ sinh, nhưng cũng chưa trừ được cái hại ấy. Nay mới nghe nói có cái máy hút muỗi mới phát minh của cô Germaine Gourdon dùng bằng khí điện, và đã đem sang xứ ta ngày 1er-7, đã đem thí nghiệm trước mặt quan Phó Toàn quyền cùng quan giám đốc y tế Bắc kỳ và các quan Tây Nam khác, được kết quả mỹ mãn.

Hạng máy thí nghiệm nầy, kiểu nhỏ giá độ 400$. Hiện bên Pháp đã chế nhiều kiểu từ 400$ đến 1.500$, có cái trong một giờ hút được 30 triệu con muỗi.

Máy hút muỗi nầy mới thiệt là một thứ có thể làm cho tiệt nòi muỗi đi được.

Xứ Đông dương ta là xứ sản muỗi có tiếng. Chính quan thượng thư thuộc địa Paul Reynaud mới bước chưn lên bến tàu Saigon thì ngài đã khen nh.. đu muỗi. Nay có thứ máy nầy đã phát minh và đem bán, Chuông mai rất mong nhà nước mua phát ra cho nhiều để trừ loài độc ấy, chớ dân ta thì một cái mùng đã nhiều kẻ sắm không nổi, thì nói đến 400$ một cái đủ ngáp ngứa, còn nói gì đến chuyện mua! Huống chi lại còn hạng muỗi « tròn trắn vuông chưn » mang mặt nạ loài người kia nữa!

Chuông Mai

LUẬN-ĐÀN

Về việc trị an

Mấy năm nay, trong nước bị một cái trào lưu mới lôi cuốn rất là bồng bột. Chánh phủ phải dùng đến võ lực cùng pháp luật mà đàn áp.

Những người quấy rối không mấy ai lọt được lưới pháp luật mà

bị 2 chữ tình nghi làm lụy cũng không ít. Nay trong xứ đã yên, những kẻ có làm có chịu đã đành, còn những kẻ xét ra vô tội mà được tha, ai cũng mang cái « vết xấu » mà khó bề làm ăn mới là khổ chớ!

Ai cũng biết rằng trong những cuộc biến động vừa qua, không biết bao nhiêu là nhơn dân bị bắt giam tra hỏi; sau một khoảng thì nhà nước xét ra được tha về sanh lý.

Thế mà vừa đây lại thấy có trát sức cho hương lý phải nghiêm xét những kẻ bị tình nghi và cấm không cho họ được đi làm ăn xa.

Không cần phải nói đến sự tệ lạm của hương lý sau khi tiếp được tờ trát ấy họ sẽ làm gì, tưởng ai cũng đoán biết cái nỗi khổ của những người tình nghi kia ra thế nào. Các nhà chánh trị cũng chán rõ rằng cuộc trị an trong xứ trước nhứt phải lo cho nhơn dân có sanh kế dễ dàng khỏi phải thiếu thốn đói khát. Nay có những sự nghiêm cấm ấy, thì những người mang cái án tình nghi kia không phương bay chạy để lo sự sống đành phải bó tay mà chịu đói. Tình cảnh ấy thê thảm là thế nào! Vậy chúng tôi mong rằng chánh phủ có vì cớ gì mà thi cái lệnh ấy cũng là việc tạm thời, tất không nỡ để cho một hạng người . . . . nay còn trọn đời bị lụy, không kể những kẻ có làm có chịu kia. Huống chi có đi làm ăn cũng chỉ trong vòng Đông-dương ở dưới quyền cai trị của nước Pháp, ở đâu lại không có pháp luật?

N. Th.

Ai còn dám xuất tiền giúp nước nữa?

(Một ngàn vạn đồng vàng Mỹ vào túi riêng quá phân nửa).

Về khoản quân phí kháng Nhật, Hoa-kiều ở Mỹ có quyên trợ kể hơn một ngàn vạn đồng bạc Mỹ. Vậy mà thiệt số bạc đưa tới quân đội kia không đầy 36 vạn, còn trên 60 vạn kia lọt vào túi ai không biết.

Sự nầy do người bí-thơ trường Bắc-dương đại-học tuyên bố giữa hội Hoa-kiều liên hợp, bao nhiêu Hoa-kiều ở Nữu ước đều kinh ngạc và tức giận. Ngoài ra lại có bạn vô lại mượn danh nghĩa cứu quốc mà lừa phỉnh nữa.

Cái nghề « đả công dinh tư » nầy, tưởng đâu là thổ sản đặc biệt của nhân vật xứ Việt-nam ta, té ra cũng là món « chuyên môn » của đồng bào ông Tôn-văn!

Ai muốn có tiền xài thì hãy mang tấm bảng « cứu quốc » kia mà đi rao, rao to lên!

— S —

Ý KIẾN ÔNG GANDHI VỀ VẤN-ĐỀ GIÁO-DỤC

Nhơn hiện nay hai chính phủ đương lo cải cách việc giáo dục, chúng tôi tưởng cho độc giả biết ý kiến của ông Gandhi về vấn đề ấy ở Ấn-độ là một nước tình thế có chỗ giống với nước ta, không phải là việc vô ích. Dưới nầy chúng tôi dịch y một bài tự nhà cải cách Ấn-độ viết ra và đã đăng vào báo Tây, còn chỗ phải chỗ quấy thế nào xin nhường độc giả phán đoán.

L. T. S.

Theo ý tôi — ông Gandhi nói — thì giáo dục hiện hành không được tốt. Trừ cái lẽ nó dính dấp với một cái thế lực bắt công ra, còn có ba lẽ cũng quan trọng lắm:

1) là vì nó căn cứ trên văn hóa nước ngoài, mà không để ý đến văn hóa nước nhà;

2) là nó chỉ chăm về mặt trí, mà bỏ lảng hai mặt tâm và thủ công;

3) là vì dùng tiếng nước ngoài.

Chúng ta hãy xét kỹ ba điều lầm lỗi ấy.

Mở đầu các sách giáo khoa đã không bàn đến những việc có quan hệ đến trẻ con hằng ngày, mà lại bàn những chuyện đâu đâu, chúng chưa hề nghe nói đến. Không phải trong những sách ấy mà chúng học biết được điều gì là phải, điều gì là quấy ở trong gia đình. Người ta không dạy cho chúng biết cái vui thú ở trong gia đình. Vì thế cho nên chúng càng học rộng chừng nào thì càng xa gia đình ra chừng nấy, đến nỗi sau lúc học thành rồi, chúng không còn biết gia đình là gì nữa. Việc trong làng, trong xóm, đối với chúng như một quyển sách để xếp. Mà cho đến cái văn minh của chúng, cũng dạy cho chúng xem như là dại dột, mọi rợ, dị đoan và vô ích về đường thực tế nữa. Cách giáo dục như đã tính sẵn mà đưa chúng ra ngoài cái văn hóa của chúng. Nếu ngày nay quần chúng thanh niên trí thức không bị cái nạn « lạc nước » là nhờ cái văn hóa cũ đã thâm nhiễm vào não họ quá sâu, mà cái giáo dục không thể làm cho đứt gốc rễ được. Nếu tôi làm ông thầy, thì chắc tôi sẽ bỏ hết những sách giáo khoa đương dùng mà thay vào những sách nói về cái đời trong gia đình, làm cách thế nào mà trẻ con đi học phải chịu ảnh hưởng của hoàn cảnh.

Ở xứ khác thế nào không biết, chớ ở Ấn-độ là xứ mà hết 80% nhân dân là nông dân, mà chỉ dạy về một mặt văn chương, làm cho trẻ con, cả trai lẫn gái, không làm được các việc thủ công, thì thật là phạm một cái tội rất lớn. Tôi quyết rằng phần nhiều thì giờ của chúng ta dùng vào việc thủ công để mà sống, thì trẻ con phải biết sớm cái giá trị của việc thủ công, phải có một cái giáo dục không khinh thị việc thủ công. Con một nhà làm nông, vì đi học mà trở lại không biết việc nông, thì thật là một việc quái lỵ. Và chăng chúng ta muốn cho ở Ấn-độ tất cả con trai con gái đều có học, điều ấy cũng là bổn phận của chúng ta, nhưng chúng ta không làm sao chịu nổi học phí theo cái học hiện thời; hiện có hàng nghìn cha mẹ không chịu nổi học phí cho con. Vậy, đồng giáo được phổ cập, thì phải đừng bắt chịu học phí. Nhưng, theo ý tôi, một chính phủ hoàn thiện đến thế nào đi nữa, cũng không thể để riêng 2.000 triệu ru-bi (18 [illegible] phật-lăng) về việc giáo dục cho tất cả trẻ-con trong nước đến tuổi học. Vì thế cho nên phải để cho trẻ con làm những việc thủ-công mà trả hoặc hết cả, hoặc một phần học phí của mình. Tôi chỉ thấy có một việc thủ công có thể thi hành ở các trường mà có lợi được, là nghề dệt. Nói thì nói vậy, chớ bất luận việc gì, miễn có lợi thì được. ..

Ở trong một nước nghèo như nước chúng ta đây, việc thủ-công có hai mục-đích: một là chịu học phí cho trẻ-con như đã nói trên, hai là dạy cho chúng biết một cái nghề mà ngày sau chúng có thể dùng để mà tự nuôi sống được.

Việc giáo dục về tâm, tôi, cái xin nói một lời. Tôi tưởng về việc giáo dục ấy không thể dùng sách mà được. Chỉ có tư cách riêng của ông thầy là có hiệu lực thôi. Mà những thầy về hai bực sơ-học và trung học hiện nay là những người thế

MẤY CHỮ DÙNG SAI

Chữ Hán ở xứ ta, nay hình như không ai học nữa, mà có những tiếng dùng sai, người mình viết quốc văn cũng hay dùng đến mà không biết là dùng sai. Cái sai nầy cứ kéo dài ra, lần ngày thành ra cái tiếng mất nghĩa. Xin nói vài chữ quen:

I) Chữ bản 本, chữ nầy nghĩa là gốc, 根本, là của vốn 資本, lại có nghĩa mình tự xưng cái của mình, như hiệu buôn nọ tự xưng nói bản hiệu, nhà báo kia tự xưng nói bản báo, cũng là bản chức, bản xã, bản huyện v. v., đều là xưng cái của mình mới xưng « bản », không có dùng xưng cho kẻ khác bao giờ. Vậy mà gần đây ký giả có qua lại các nhà báo thường thấy thơ từ và bài gởi lại nhà báo thì viết « nhờ bản báo đăng », « tin cho bản báo biết » hay là xin « bản báo trả lời... » không những dân quê, mà có vị thầy giáo cũng viết thế. Ấy là dùng sai nghĩa chữ « bản ».

II) Chữ « mẫu quốc » 母國, mẫu nghĩa là mẹ. Nói mẫu quốc (nước mẹ đẻ) thì dầu đứa trẻ con nọ cũng rõ mẹ nó đẻ nó ở đất nước nào thì mẫu quốc nó ở đó. Như người Nam ta mẹ đẻ ở đất Việt-Nam, thì mẫu quốc tức là Việt-Nam. Vậy mà có kẻ học dạn dĩ bằng nọ bằng kia, có bậc văn sĩ viết báo viết sách mà cứ xưng nước ngoài làm mẫu quốc!

Không nói nước nào, chính người Pháp ít thấy bảo hộ mình mà họ đã cười đến ấy. Một bản sách của nhà du lịch nọ đã nhạo rằng thấy học trò Annam lại nhắc học câu: « Nos ancêtres sont des Gaulois. »

Như có tỏ lòng kính trọng thì nói « Qui quốc », hay « Thượng quốc » không nữa thì nói « nước thầy » còn nghe được, đến xưng là « mẫu » thì không rõ mẹ để người ấy ở đâu. Đó là chữ « mẫu » dùng sai.

Ngoài ra còn nhiều, có nhịp sẽ nói.

Đinh-ngộ

TRẢ LỜI CHUNG

Bản-báo có tiếp được thơ của các bạn độc giả hỏi bài « Cuộc tương lai hoàn cầu... » của Cụ PHAN-SÀO-NAM sao không thấy đăng báo Tiếng-Dân...

Bài ấy chính cụ đưa cho bản báo trước nhứt; bản báo đã dịch xong được mấy bài đầu và sắp chữ rồi,

. . . .

mà không được đăng, chớ chẳng có có gì khác.

T. D.

nào? Có phải là những [illegible] những bậc có lòng tín ngưỡng, có tư cách cao thượng không? Cách bổ những trợ giáo các lớp tiểu học có phải là một điều trở ngại lớn trong việc chọn người có tư cách không? Người ta có cho các trợ giáo ấy số lương đủ sống không? Chúng ta đủ biết rằng người ta không chọn trợ-giáo vì lòng ái quốc của họ. Chỉ những người nào không tìm được việc gì khác mới ra đương cái chức trách trợ giáo.)

. . . .

Tôi không phải muốn chúng ta tách riêng ra một thế-giới, song tôi nhận rằng phải biết văn hóa mình trước rồi sau sẽ biết văn-hóa người; chớ không thể biết văn hóa người trước rồi sau mới biết đến văn hóa mình. Chúng ta không biết văn hóa của chúng ta, nên chúng ta khinh thị nó, chớ thật không có gì [illegible] bằng......

Một sự học biết về lý luận mà không thực hành cũng ví như một cái thây [illegible] mà người ta đóng hòm học ma [illegible] lại, ngó thì có lẽ đẹp, song không thể nói gì với nó, không thể trao đổi ý [illegible] với nó được.......

(Viết ngày 1er Septembre 1931)

N. S. dịch thuật

ANNAM LỊCH SỰ
HÃY NÊN HÚT THUỐC LÁ JOB

VIỆC TRONG NƯỚC

THANH - HÓA

Ba tháng nghỉ hè thầy giáo chỉ lãnh nửa lương sao ?

Vừa rồi tên Pnó tổng Phi-lai (Hà trung) đến nói với thầy giáo trường Nga-châu rằng trong ba tháng hè nếu cho nó một tháng lương thì sẽ thâu tiền giả tử tế. Thầy nầy không chịu, Pnó tổng tức mình bảo dân làng ấy lên kêu tỉnh, xin dám nấu lương thầy giáo trường ấy về ba tháng hưu hạ. Vậy mà không biết vì lẽ gì tỉnh lại sức toàn hạt đều cấp bán bổng cho các thầy giáo, không nói gì đến tờ giao ước của các làng đã làm.

Các thầy giáo đã kêu tỉnh, chưa rõ quan trên xử thế nào.

Việc học trong thôn quê rối beng như tơ, nhà có chức trách về việc nầy phải tìm cách gì giải quyết cho

Biết

VINH

Câu chuyện bán đất quan phòng

Chuyện nầy Bản báo đã đăng lời dân kêu ở số 606, ra ngày 15-7-33. Nay được bài của người buôn bán ở Vinh thuật chuyện, trong có cái có-hơi kín nhiệm, xin đăng như dưới nầy, cũng cho chánh phủ xét. Bản báo đứng về mặt truyền tin, không lời phê bình.

. . .

Hoàn thành tỉnh Nghệ-an, có mấy giải đất quan phòng ở địa phận phố đệ nhất, đệ tam và giải đất văn-thánh ở phố đệ lục. Khi trước các quan tỉnh cho dân các xóm kẻ thì cày, người thì làm nhà ở, thường năm nạp thuế hoa lợi và thuế nhà. Như xóm Yên-nhân quan Tổng-đốc H. Đ. K. có phê cho vĩnh vị quản nghiệp ; đến khi quan Tổng-đốc N. K. K. đổi lỵ, thì chiếu dân lập ấp, cho dân làm nhà ở một xóm đặt tên cho là xóm Yên-hoài, hẹn cho ở 24 năm, mà 3 năm đầu thời tha thuế. Hai năm nay dân cư đã đông đúc, bồi trúc tốn nhiều công mới thành vườn ở, mà cũng đã nạp tiền thuế như các xóm khác.

. . . .

Vì một đàng thì muốn giả nợ chủ Vĩnh-hưng-Tường cho xong, mà một đàng thì chủ ấy lại muốn tạo đất đó làm phố cho thuê, các quan bèn làm giấy tư xin phép thi hành; mà trong lời tư nghe chỉ nói bán đất còn bỏ hoang chứ không phải bán đất đã có nhà ở, nên chỉ đã được phép bán.

Ngày qua tháng lại, bữa 22-6-33 đã thấy yết thị bán đất quan phòng dán khắp nơi (bán cả đất có nhà ở và đất hoang). Đất chia ra làm 4 hạng: 0$30, 0$40, 0$20, 0$10 mỗi thước vuông (cả ruộng đất cộng được 175.093t.v.98, tính tiền bán đâu cũng hơn 3 vạn đồng), hạn đến 22 Juillet mà không làm giấy thuận mua thì phải dời nhà đi ở chỗ khác để đất cho người khác mua...

. Dân trong 3 phố đã làm giấy xin các quan lượng tình giảm giá, nào nói là đồng tiền buổi kinh tế, nào kể công thuê đắp... Các quan hình như đã rõ lời kêu của dân, nên đã truyền giảm giá cho (như giáp Yên-hoài thì nói cho đồng dân mua mỗi thước vuông 0$05). Tưởng thế là xong chuyện, dân lấy làm mừng; ngờ đâu lời hứa với dân hôm nọ, đã không cánh mà bay ! Hôm 11 Juillet lại thấy lịnh bắt mua mỗi thước vuông hoặc 0$12 hoặc 0$10 hoặc 0$06. Nghe dân đã rủ nhau làm đơn kêu lên Hoàng-thượng.

Dân Vinh

NGHỆ AN

Chuyện lý trưởng

Làng Phương-cần (Quỳnh-lưu) chúng tôi có lý trưởng Hồ-trọng Nhâm, thông đồng với những viên chức sắc trong làng (bất cứu linh mộ xuất bản) để hà hiếp lương dân. Dân chúng tôi đã nhiều lần phàn trần nổi khổ với quan trên mà chưa thấy xét. Năm nao đến vụ thuế y cũng tự do phân bổ tại nhà với một vài viên chức sắc đã. Như sưu năm nay y bắt nộp đồng dân nhất nhất mỗi thẻ 3$60 ; lại còn tiền 1.03$ do dân đóng để cấp phát cho đoàn phu mấy năm lộn xộn trước. Ngoài ra, y lại dung túng tụi gian đạo, như tên Cò Thê, tên Năm, tên Cầu, tên Trưởng (can án), nên trong làng thường xảy ra chuyện trộm cắp : mới đây thị Dao mất nồi bung giá 10$, thị Thảo bị chúng chẹt họng lấy mất 40$ và một bộ xà tích

Lý trưởng như thế, dân làng chịu khổ nhiều quá ! Quan trên nên xét cho.

Dân

QUẢNG BÌNH

Đò Phú-trạch lên giá

Mấy lúc trước, tại đò Phú-trạch thấy trên bến có treo một cái bảng, yết rõ khách bộ hành qua đò trả là bao nhiêu. Nay vì sao cái bảng kia đã cất đâu, mấy tên đò phu bắt cao tiền lên, lại làm cay nghiệt, nhân dân trong mấy làng lân cận ai cũng ta thán. Lúc không hoảng nầy, cả gì cũng sụt giá mà đò lại tăng giá !

Nhất Tâm

Đơn kiện lý trưởng

Lê đình Tá, lý trưởng làng Giao Sơn đã tám chín năm nay, làm cho dân chúng tôi phải khốn đốn : kỳ sưu thuế y phù thu và vơ vét, như năm ngoái y bắt nộp cao quá đến nổi chúng phải cậy viên chánh tổng tới đứng làm bằng cho chúng tôi nộp. Thế mà năm nay y cũng thẳng tay bóc lột : có người cả sưu lẫn thuế cọng lại chỉ trong 4, 5 đồng, mà y đòi đến 7, 8 đồng, lại chẳng xuất biên lai, hoặc có xuất cũng không minh bạch. còn tờ toàn chỉ, y cũng không chịu giao cho dân chúng đi làm ăn, cứ đòi mỗi người cho được một cắc bạc đã ! Quan trên nên xét cho.

10 người dân ký tên và điểm chỉ

QUẢNG - NAM

Lý trưởng hoạnh quá !

Chúng tôi là dân làng Phú thị, tổng Vinh qui, phủ Tam kỳ, nhờ quí báo đăng điều sau nầy :

Làng chúng tôi Võ Diệt làm lý trưởng đã mấy năm nay, làm nhiều điều tình tệ :

1·) Tư tiền công bổn ; lấn tiền tự tay xuất phát không thèm kê tính.

2·) Năm ngoái tên Cáo Cố bị bệnh chết, y truất vợ là Thị Ngọ lấy 1$, và đứa con gái bị bệnh chết y lấy 1$ nữa.

3·) Những dân bần cùng, mỗi năm y phát phiếu chỉ thì đòi mỗi người 0$50 ; người nào không chịu thì không được lãnh.

5·) Nhân dịp quan trên sức đặt đoàn trưởng, đoàn phu, y ép người có thế lấy tiền, như tên Nhả tên Nuôi, tên Thiền, tên Phái, tên Hội lấy mỗi người 1$, còn những kẻ cùng đinh thì y thâu mỗi tên 0$30, được 15$ nói để may áo đoàn phu.

5·) Kỳ khai đinh điền, y thâu dân ngoại mỗi người 1$ hoặc 0$50 ; người nào không chịu bạc thì y trước tịch chịu thuế, như tên Mít, Đường Chanh, Tuất, Cơ, Kỳ. v. v.

6·) Vụ thuế năm nay, y thâu dân trong làng cứ mỗi mẫu 3$50 và mỗi

(Xem qua trang 4 cột 1)

TRẢ LỜI

Ông Phan quang Đức vạn giả NINH-HÒA

Bản báo đã gởi thơ Recommandé và 3 tờ cò phiếu cho ông ngày 1er Juillet.

Cô-tinh bổ-thận

Chuyên trị :

Di-tinh, mộng-tinh, hoạt-tinh

Khi sơ phát hay hoa mắt, ù tai và mỏ, vai đau lưng, đêm ngủ mộng mị hay dật mình. Tiểu tiện vàng đục, miệng ráo, hơi thở nóng văn văn.... Nhẹ dùng vài ba ve, nặng dùng đỗ 6 ve là khỏi.

Mỗi ve 1$00, sáu ve 5$00

M. SINH-HUY

44, Rue Maréchal Foch -:- VINH

Những bức chứng thơ.... sẽ lần lượt đăng tiếp....

Huế, le 18 Août 1932

Cher ông SINH-HUY,

Tôi mấy lâu được nghe chúng bạn đồn rằng quý hiệu có thứ cao Tam-xà bổ-cốt thật hay, trị được bá bệnh, nay tôi xin gởi mua nửa tá giá đặc biệt là 7$50. Vậy tôi nhờ ông làm ơn gởi mau cho tôi 6 lọ Tam-xà bổ-cốt Cao. Tôi xin đính theo đây cái mandat 3$00. Còn 4$50 và tiền cước tôi xin trả khi nào tôi nhận được thuốc.

Mấy lời xin cảm ơn ông cùng quý hiệu Sinh-Huy.

Adresse : ƯNG-TRUNG

Professeur à l'école Pellerin à HUẾ

(Copie conforme)

Nguyễn-Diêu-Huy

Thơ mình tạ Nhân - tạo - huyết *đăng ở trương tư*

CHO KHỎI TIỀN MẤT TẬT MANG

Chúng tôi sẽ trả tiền lại cho người nào mà đã dùng 3 phương thuốc nầy mà không lành.

1·) THUỐC TRỊ VÀ PHÒNG HO LAO (tuberculose pulmonaire) ; Ho ra huyết, ra đàm ; ho hành năm ; chứng cả bệnh bronchite và pleurésie, tất thảy biến. Thuốc dùng hai hợt khác các phổi có sẽ đặc tính : a) Nhuận phổi chỉ khái, b) Sát trùng lao (bacilles de Koch), c) Chỉ huyết tiêu đàm.

Mỗi hộp to 1p00, hộp nhỏ 1p00

Chúng tôi sẽ đăng mấy bức thơ cảm tạ của M. PHAN-ĐỨC-THÀNH ở Linh-cảm (Hà-tĩnh) M. TRẦN-KHƯƠNG phủ Diễn-châu (Nghệ-an) và nhiều bức khác.

2·) THUỐC TRỪ TUYỆT BẠCH THỐN TRÙNG SÁN XƠ-MÍT (taenia) ; Tính ít nếu ăn bảo an ai dùng, trục mạnh đầu trùng ra mau. Xem thơ cảm tạ đăng báo Tiếng-dân. Mỗi hộp giá 1p00 1 hộp mới đã lành.

Mandat và thơ đề cho ;

M. Nguyễn-trung-Thâm

Quảng xá Đồng hới

Tín mừng

Một người bạn của mấy ông thợ giày

Muốn cho công nghệ của mấy nhà thợ giày được mau tấn tới và phát đạt, lại khỏi sự mua bán khó khăn. M. Nguyễn-văn-Lễ là người bạn của mấy ông, nay làm đại-lý cho mấy hãng bên Pháp chuyên bán đủ các thứ đồ về nghề làm giày dép như : Da mũ, da đế, da lót, giày mỏng đủ màu, đinh, gut, chỉ, khóa, đủ thứ; giá rất rẻ, đáng cho mấy nhà thợ giày tin cậy, các ông ở xa nên mau mau biên thơ về hỏi và xin échantillons.

NGUYỄN-VĂN-LỄ

N· 104 Rue d'Espagne : SAIGON

GẶP THỜI ĐÓ CHĂNG ?

Ai đi một vòng từ Nam ra Bắc hoặc từ Bắc vào Nam thời đều trông thấy rõ ràng rằng dầu Khuynh-Diệp nơi nào bán cũng hết sức chạy và mọi người đều hết sức tin dùng. Tới đâu cũng nghe thiên hạ tặng tụng công hiệu của Khuynh-Diệp, lại còn thấy nhiều người bôi Khuynh-Diệp nơi thuốc mà hút, rảy Khuynh-Diệp quanh giường mà nằm. Thấy vậy ai cũng cho rằng hiệu Viễn-Đệ gặp thời.

Tại hiệu Khuynh-Diệp nấu dầu không nghỉ, ra dầu không ngớt, người làm việc càng ngày càng thêm đông mà dầu cái vừa bán chớ không hề có thừa. Rồi đây hiệu Khuynh-Diệp còn phải đúng thêm hai sở nấu dầu mới nữa. Thấy vậy ai cũng cho rằng hiệu Viễn-Đệ gặp thời.

Dầu Khuynh-Diệp đã được sở Phân-Chất của nhà nước công nhận là dầu thật tốt, mà đi dự cuộc Đấu-xảo nào tại xứ ta hay ở Pháp cũng được phần thưởng lớn. Kể cả Kim-khánh, Long-tinh, Mề-đay, Bằng cấp, Khuynh-Diệp đã được 18 món toàn là thứ đặc biệt Thấy vậy ai cũng cho rằng hiệu Viễn-Đệ gặp thời.

Nhưng có thời có tiết chi đâu ! Khuynh-Diệp mà được cái tiếng của Khuynh Diệp, cái sức của Khuynh-Diệp, chính vì Khuynh-Diệp khi nào nấu cũng đúng đắng, bán cũng hẳn hòi, mà hiệu Viễn-Đệ đã có kinh nghiệm nhiều năm về nghề nấu dầu, bán dầu, mới có thể nấu đúng đắng, bán hẳn hòi được.

THỜI của hiệu Viễn-Đệ chính nằm chỗ đó.

DẦU LINH-BỬU

Trời nóng nực này, nhà nào cũng nên trử sẵn

Mỗi hộp 0$05 — 0$10

Mỗi lọ 0$25

RẤT RẺ — RẤT CÔNG-HIỆU

靈 寶

Thoa và bóp nên dùng dầu đặc

Xức, uống và xông nên dùng dầu nước

LINH-BỬU NƯỚC

Tính chất và công-dụng in như dầu đặc

Mỗi ve 0$15

Trong mình thường sẵn có một ve dầu

HỘ - TÂM

THAM - THIÊN - ĐƯỜNG

mới

VỮNG DẠ

NĂM XU

một ve

Hỏi các phụ-huynh học-sinh

Từ khi người Pháp sang gieo giống hạt văn minh ở xứ này thì các Ngài hiểu ngay nền Âu-học là cần, nên kẻ gởi con sang Pháp, người tìm trường cho con học, mục đích mong sao cho con em chóng được thành tài. Song cũng nhiều người bất mãn, vì gởi con đi xa có nhiều điều bất tiện mà tìm nơi học đúng đắn nhiều nỗi khó khăn, nên ông LEURET, cử-nhân khoa văn-chương triết-học, nguyên chánh sở Cứu-tế Toàn-quyền Đông Pháp, khi đi diễn-thuyết ở các tỉnh trong Nam ngoài Bắc còn nhớ lời yêu cầu của các Ngài mà ngày nay đã mở một trường rất to ở Hanoi để đem cái tài giáo hóa trong khoảng hơn hai mươi năm giời bên Pháp mà đào luyện cho con em Việt-Nam. Trường này tức là Lycœum libre HỒNG-BÀNG tuy mới mở mà niên học mới rồi đã có hơn hai nghìn học-sinh : nào Tàu, nào Nhật, nào Tây, Ai-lao, Cao-mên, Xiêm-la, Ấn-độ, Trung, Nam, Bắc, ba kỳ tới học, kẻ thi bằng tây, người thi bằng bản xứ. Số học-sinh đông như thế là vì từ trước đến giờ mới có trường tư thục này được phép mở đến ban Tú-tài và giấy đi đủ các kỳ thi, mà quy mô kỷ luật theo như các trường có tiếng bên Pháp.

Trường ở giữa Hanoi, trông ra ba mặt phố (Jules Ferry, Cathédrale, Lamblot) trong một khu đất rộng hơn một vạn thước vuông có sân chơi mát mẻ, cây cối um tùm, có chỗ cho lưu học sinh *ăn ở ngay trong trường*, tiền ăn học không tính đắt

N. B. — Ai muốn có cuốn điều-lệ có tranh ảnh thì viết thơ, đề :

Monsieur le Directeur du Lycœum libre HỒNG-BÀNG -:- HANOI

Niên học 1933-34 sẽ bắt đầu vào ngày 1er Septembre hồi 7 *giờ sáng*

Lớp nghỉ hè bắt đầu từ 26 Juin đến 26 Août 1933

AI LÀ NGƯỜI ỐM YẾU ?

Đi đường đem theo một ve dầu LỢI-SANH cũng như sẵn có ông thầy thuốc giỏi một bên. quí bà quí cô thường dùng dầu LỢI-SANH thì thân thể tráng kiện.

Ve lớn 0$20 — Ve nhỏ 0$10

THUỐC HO TÁN (*hiệu Bàn - tay*)

Bất kỳ ho gió, ho cảm, lâu hay mau dùng đến thuốc nầy thì được chóng khỏi.

Mỗi gói 0$10

TIÊU THỰC TÁN (*hiệu Bàn - tay*)

Người nào tỳ vị yếu, ăn lâu tiêu, sình bụng, đau bụng, ăn không ngon, uống thuốc tiêu thực nầy thì thấy hiệu nghiệm

Mỗi gói 0$10

Ở xa mua thuốc gởi sách lãnh-hóa giao ngân; thơ và mandat đề cho

Mr TRẦN-DIÊU

(chủ tiệm nhánh ở Trung-kỳ)

Đường Avenue du Musée -:- TOURANE

Xin lưu ý : Nhà LỢI SANH chế đủ cao, đơn, hoàn, tán đều có nhãn *Bàn-tay* của chúng tôi tại Saigon.

Tại sao y phục mình mau rách?

Thứ soude caustique là một chất rất mạnh nếu rớt nhằm y phục nó cháy tức thì.

Những savon xấu thì lại soude caustique chưa hóa ra savon hết nên nó làm vàng, và hư mục y phục. Muốn khỏi lo những sự hư hao này, xin quí ông, quí bà dùng savon « **VIỆT-NAM** » *là thứ savon chế dùng cách thức không còn soude caustique lộn vào, vì nấu dùng 72 phần dầu nên giặt đồ mau sạch, mà lại không hư hao, tắm gội mau sạch, bọt nhiều không rát mình.*

Như vậy thì dùng savon « **VIỆT-NAM** » *lợi biết là bao nhiêu.*

GIẢI-HUYẾT-ĐỘC P. D. Đ.

CHUYÊN TRỊ :

Đau xương,

Nhức gân,

Tê bại,

Mạt mằng,

Ghẻ chốc,

Mày đay,

v. v. . . .

Nhà bào-chế PHẠM-DOÃN-ĐIỀM Tourane (Annam)

Sữa NESTLÉ hiệu CON CHIM

Sức khỏe của trẻ nhỏ

Bất kỳ không mất tiền một quyển sách dạy cách nuôi trẻ bằng tiếng quốc ngữ của Bác-sĩ Vidal soạn ở hiệu sữa NESTLÉ, phố Paul-Bert, số 55 Haiphong

ĂN GẠO, KHỎI PHẢI TRẢ TIỀN

Xin chú ý bài dưới đây thì rõ

Tiệm Bazar, tiệm thuốc bắc, tiệm tạp hóa, tiệm café, tiệm hớt tóc, vân vân. Muốn đóng gạo mà khỏi trả tiền. Ấn hãy làm như vầy : Mua thuốc xổ hiệu Nhành-Mai, giá rẻ (hạ giá), mỗi gói 0$15, THUỐC HO Bắc-Hữu, mỗi gói 0$10. THUỐC ĐAU hiệu con rắn, hộp nhỏ 0$12, thuốc Chỉ-Linh tán, trị bại, nóng lạnh g... 0$12. Mua bốn món thuốc nầy về bán lại, mỗi tháng lợi ít lắm là 5$00. Lấy tiền đó trả tiền gạo còn dư là khác. Như tiệm cô Nguyễn-thị Kinh mỗi tháng được hưê hồng hơn 50$, đủ rõ thuốc nầy bán chạy nhiều thế nào. Công chúng hoan nghinh lắm thế nào. (Ai không tin, đến hỏi cô Nguyễn-thị-Kinh thì sẽ rõ). Thuốc nầy bán chạy hung lắm, bất kỳ tiệm gì hễ treo Lẩn thì có người mua liền, vì thuốc được nổi danh đã lâu rồi. Dịp rất tốt, tả có lợi, các nhà buôn, xin đừng bỏ qua rất nồng Huê hồng 30% do nơi VIỄN-ĐỆ 11 quai de la susse, HUẾ hay là nơi NGUYỄN VĂN PHỐ boîte postale n° 63 SAIGON.

Thuốc nầy có gởi bán khắp cả Đông-Pháp.

合 Maison HỢP-THỊNH 盛

Soierie & Nouveauté

32 Rue des Cantonnais Phố Hàng Ngang

HANOI

Bản hiệu chuyên môn bán các thứ hàng tơ lụa Bắc-kỳ như : lĩnh áo, lĩnh quần đen, trắng trơn và hoa, the thâm hàng đen the các màu trơn và hoa. Lụa thâm các màu, trắng bề khổ 0m37, 0m40, 0m70, 0m75, 0m80.

Lượt đen các hạng, vải mào, chè hạt thiệt ngon. Bán sỉ và bán lẻ giá rất hạ, vì bản hiệu buôn bán đã mấy chục năm nay, buôn được tại gốc những hàng kể trên. Các quí khách ở xa nhờ viết thơ về lấy mẫu và giá sàng, bổn hiệu sẽ hồi âm lập tức.

Lại còn các thứ hàng tạp hóa như valise, cặp sách, giấy gấp, ví da, đồ đồng, đồ thêu, như mặt gối vân vân.... bản hiệu có bán buôn rất nhiều xin các quí khách chiếu cố, bản hiệu rất hoan nghênh. Gửi hàng đi các nơi theo cách lĩnh hóa giao ngân (Contre-Remboursement..

Buôn bán thật thà, hàng tốt giá rẻ, các Quí khách mua thử sẽ biết.

Nay cẩn bạch

Mme NGUYỄN-THỊ SÁU

HỢP-THỊNH

32 Rue des Cantonnais HANOI

Đau mình, phong bại nên dùng

HÒA - GIẢI - THỦY

của VĨNH-HƯNG-TƯỜNG

Mỗi lọ . . . . . 0$20

Việc Thế-giới

Tại Đa-luân lại có cuộc đại chiến

Tại Trương-gia-khẩu có tin rằng ở xứ Đa luân lại bắt đầu có cuộc đại chiến, quân Nhật quyết giúp quân Mãn-châu giữ thành Đa luân.

Lại có tin Bắc bình nói rằng toàn kỳ binh thuộc lữ đoàn Mãn mộc (quân Nhật) và hộ vệ Tăng mộc đã đến Đa luân, liên hợp cùng quân Trương-hải-Bằng, sớm ngày 11 đại chiến với quân Cát-bằng-Xương ở tây nam thành Đa-luân.

Lý Dõ vẫn quyết tâm kháng Nhật

Lý-Dõ là một tay kiện tướng quân nghĩa dũng động Bắc vừa rồi ở Âu châu về nước, đã đến Thượng-hải. Hôm vừa rồi Lý chiêu đãi ký giả các báo để báo cáo về việc kháng Nhật và khi bỏ chạy sang Nga rồi sang du lịch Âu châu như thế nào, hiện Lý còn một bộ quân ngầm phục ở Cát-lâm và một bộ quân ở Tân-cương. Lý lại nói từ nay về sau vẫn giữ một lòng kháng Nhật không đổi.

Việc giao tế của nước Nga với Mãn-châu quốc

Cáp-nhĩ tân. — Ngày thứ năm mới rồi năm người lính cảnh sát Nga bắn vào hai người lính cảnh sát Mãn châu đương đi tuần ở đường cương giới gần Pogranit chuaya. Một người lính Mãn châu bị thương nhẹ. Sở cảnh sát Mãn châu đã mở cuộc điều tra.

Tình hình ở miền bắc

Bắc bình. — Cứ như lời tỏ của Phùng ngọc-Tường đáp lại các khoản của Nam kinh, bằng một bức điện cho tri gởi cho cả các quan trong chính phủ Nam-kinh, thì có thể cho là Phùng tuyên chiến. Quân đem đi đánh Phùng hiện đóng ở gần Trương-gia-khẩu và các quan binh cho là hai bên sắp đánh nhau ở vùng Hsuan Hua - Bu, cách phía đông nam Trương gia khẩu 30 kms. Có tin rằng Phùng đã dựng ba đường bảo vệ từ Hsua Pana Fu đến Trương - gia - khẩu. Sông núi ở miền ấy vốn đã hiểm trở, mà lại thêm ba đường bảo vệ ấy nữa, thì cái thế chỗ Phùng đóng lại kiên cố lắm.

Việc miền tam giác ở đất Loan đã giải quyết xong, theo như các khoản Trung Nhật điều đình với nhau định rằng người Trung hoa lại đem quân đến đóng miền ấy, và đường hỏa xa từ Bắc kinh đến Sơn-hải-quan lại cho chạy.

Nhật bản lại khởi chiến

Bắc bình. — Hội đồng quân sự ở Bắc bình tuyên bố rằng đại bản doanh Nhật viện cớ rằng Phùng-ngọc-Tường hành động bài Nhật ở Đa-luân, định cho 20.000 quân Mãn-châu quốc, và sư đoàn thứ 8 của Nhật đi lấy lại thành ấy.

NHẬT-BẢN

Một viên quan võ Pháp bị một tên bồi Annam hành thích

Đông kinh. — Quan thầy Gilbert Sourdille, là phó trưởng của pháo thuyền Gegulus về đội chiến thuyền Pháp ở Viễn đông, bị một tên bồi Annam hành thích.

Ngày 13 Juillet, quan đại úy sắp sửa hành lý để đáp tàu Nagasaki Maru đi gobé. Bọn bồi cãi cọ nhau và làm rầm rĩ. Quan đại úy ba lệnh cho chúng im đi. Một người bồi thấy thế nổi giận lên cầm lấy một khẩu súng ở gần đấy, bắn vào quan đại úy chết. Người bồi ấy cũng lại tự tử theo ngay.

ẤN-ĐỘ

Ông Gandhi với chánh phủ Ấn-độ

Bombay. — Nghị hội quốc dân Ấn độ đồng thanh ưng chuẩn một khoản tuyên bố rằng nếu ông Gandhi, và vị phó vương điều đình với nhau được ổn thỏa, thì bãi cái chánh sách đề kháng Ông Gandhi đã

(Xem qua trang 4 cột 3)

PHÒNG TỪ TỤNG LUẬT LỆ PHÁP NAM

Lê - minh - Điều

Jurisconsulte à TOURANE

Biện hộ Tụng sự đơn từ

Chỉ giáo Luật Lệ Pháp Nam

Cho vay chấp vật

Mua giấy Quốc Trái

Mua khế nợ bất cứ tỉnh nào

Xin chú ý : Ai hỏi điều chi, xin cho một con tem 5 xu để trả lời. Ai hỏi về việc kiện tụng, luật lệ phải gởi 2 đồng bạc bằng ngân phiếu (mandat) mua tại nhà Giây-thép.

Bán giá rẻ hơn hết

các tiệm tơ lụa ở TRUNG-KỲ

Tại vì : Tiệm BOMBAY mới

AU - BON - MARCHÉ

115 Rue Paul-Bert, Giây nói số 73 - HUẾ

Buôn và đặt các thứ hàng tơ lụa ở các xưởng máy dệt lớn trong cõi Đông Pháp nên kỳ tàu nào cũng có về hàng mới lạ, để bán sỉ bán lẻ.

Nói lớn là một tiệm tơ lụa đủ các nước để bán sỉ bán lẻ to nhất TRUNG-KỲ

A VENDRE

Une propriété sise à Binh-Thai, près du pont de Camlé (Quangnam) — Jardin et terrain de culture de 4500mq planté d'arbres de rapport avec élégante maison d'habitation, construite en 1928, style annamite, partie étage et partie rez-de chaussée, 3 corps de bâtiments.

S'adresser à Me J. CUENIN à TOURANE

Thuốc ghẻ, thuốc ngứa lở

của VĨNH-HƯNG-TƯỜNG — Vinh

hay có tiếng

Mỗi hộp . . . . . 0$10

KÍNH CHÀO QUÍ ĐỘC-GIẢ

Trà Việt-Thái mới ra đời, cái đầu chào qui vị đồng bào, trà này thơm ngon, uống mát, mau tiêu, không bại thận, ngọt miệng, không khô cổ, có nhà nước thí nghiệm, có cho chứng tại tòa, uống Trà Việt-Thái thì đồng tiền của nước nhà không lọt ra ngoại quốc, uống Trà Việt-Thái thì tinh thần thân thể ngày một mạnh mẽ, nước giàu dân mạnh là vì uống Trà Việt-Thái. Chế tạo :

M. PHẠM-HẠ-HUYỀN

36, Sabourain -:- SAIGON

hưởng thọ Cao-man Bắc-đẩu bội-tinh Kim-bửu-tinh, Médaille bạc của quan Toàn-quyền, giấy khen của quan Thống-sứ Bắc-kỳ.

Kính mời đồng bào hãy uống Trà Việt-Thái trước giúp nền kinh tế của nước, nhà sau tỏ ra ta biết qui nội hóa.

Chỗ rất nhiều đại-lý khắp mọi nơi, huê hồng nhiều, thể lệ dễ, giá rẻ hơn trà tàu nhiều. Hãy có lòng qui nội hóa, uống Trà Việt-Thái.

Công-dụng thuốc viên PI-LUIN-LỜ PANH KỜ (PILULES PINK) rất thần hiệu để chống lại sự yếu mệt của các cơ thể.

Thuốc PILULES PINK sinh nhiều máu tốt và tẩm nhuần các cân tuỷ; thuốc này làm cho hết đau, làm cho các nước trong dạ dầy chóng sinh và giúp sức mạnh cho các công việc của cả các cơ thể.

Cho nên thuốc PILULES PINK thật đáng gọi là thuốc đại thần hiệu để chữa bệnh thiếu-máu, bệnh phiền-muộn, bệnh gầy-mòn, các bệnh tại thì lớn sỏ xá bệnh trở về già, bệnh đau bao-bì, bệnh nhức đầu, bệnh cân lực mọi mệt.

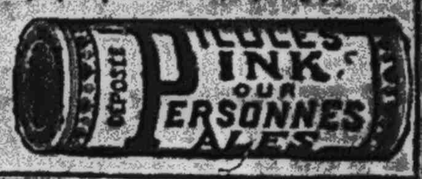

Thuốc PILULES PINK bán tại khắp các hàng bào-chế tây.

Hội Vạn-Quốc Tiết-Kiệm

HỘI HIỆP-BỔN NẶC-DANH PHÁP

Dưới quyền kiểm-soát của Chánh-phủ Đông-Pháp

Vốn 1.000.000 lượng (Thượng-Hải) và 8.000.000 phật-lăng đã đóng tất cả

Quản-lý cõi Đông-Pháp : SAIGON, số 26, đường Chaigneau.

Chi ngành ở tại HANOI 53 Boulevard Francis Garnier.

Muốn lập vốn

Muốn lập tư-bổn

Muốn để dành tiền cho trẻ-con ăn học

Thì hãy mua vé của hội VẠN-QUỐC TIẾT-KIỆM

Vé 1.000 đồng — mỗi tháng góp 8 đồng

— Vé 500 đồng — mỗi tháng góp 4 đồng

— Vé 250 đồng — mỗi tháng góp 2 đồng

Mỗi tháng đều có cuộc xổ số, nếu số mình ra thì được Hội trả tiền lại nguyên cái vé, lại khỏi góp tiền nữa.

Còn nếu không trúng số, thì mãng hạn giao kèo, Hội sẽ trả đủ số bạc lại, và được chia 33, 33% tiền lời của Hội.

Chúng tôi sẽ gởi sách cắt nghĩa rõ các điều-lệ cho chư vị nào muốn rõ cách thức mua vé của Hội.

Đại-lý ở Huế : M. HOÀNG-TOẠI boîte postale N° 44 HUẾ.

Dùng sữa

"LE GOSSE"

Sữa «LE GOSSE» rất bổ cho tất cả mọi người : có nhiều chất kem (Crème) rất tinh khiết.

Bao thầu cho Nhà-nước năm 1932-1933

Lycées, Collèges, Maternités, Ecoles, Institut de Puériculture etc.... à Saigon

Có bán trong các tiệm tạp - hóa ở Đông - Pháp.

HIỆU GIẤY XANH : *Giá mỗi hộp* . . . . . 0$32

Đại - lý :

ÉTABLISSEMENTS MORIN FRÈRES

HUE — TOURANE — QUINHON

VIÊN BÁ MÓNG

Giáo dục tiểu-thuyết

Soạn giả : THIÊN-TIÊN-SINH

Dịch-giả : CHÚC-SƠN

Số 11

Nghĩ thế rồi Bửu - Thuyên buồn bã, hai giòng nước mắt cứ tuôn ra không ngớt. Sau khi đưa thầy thuốc ra khỏi cửa, Bửu - Thuyên liền sang nhà mụ Tiết-Bà cậy mụ sang chăm sóc giùm. Lúc ấy lại vào khoảng trường học nghỉ cuối năm nên Bửu-Thuyên được ở nhà. Mụ Tiết đã lại, Bửu - Thuyên bèn lật đật đi nhà bưu-điện đánh giây thép cho người chị báo tin mẹ đau. Độ hai giờ sau thì ông thầy thuốc trên, cùng một ông thầy thuốc trẻ tuổi khác cùng đến. Vị thầy trẻ nầy là một nhà tân danh y...

Bửu-Thuyên cùng thầy thuốc thay thử nước đá đặt dưới bụng cho mẹ nằm bằng thẳng đặng thầy thăm bệnh, chứng bệnh biến đổi chóng quá ! mới đó mà bà mẹ đã trầm mê không biết gì hết. Thầy chẩn xong nói : Rõ là chứng đau phổi, phải đắt nước đá luôn luôn nơi bụng, nhưng ở xứ quê nầy làm gì có tiệm bán nước đá !

Chiều ngày ấy, chị Bửu - Thuyên là Thăng - Vân được tin giây thép, tuốt lên xe về thăm mẹ, lúc ấy cũng đã đến. Thăng - Vân (chị Bửu Thuyên) gả chồng, đã được hai đứa con, nay nghe mẹ bệnh, vội vàng đi một mình về thăm, không mang con theo, sợ làm rối đến mẹ.

Từ nghe thầy thuốc luyện cáo bệnh đau phổi của mẹ mình, thị Bửu-Thuyên sầu cả người, không biết tính sao, may có người chị về lấy lời khuyên nỗi. Bửu-Thuyên mới tỉnh ngộ và có cái hy vọng trông cho mẹ lành. Khốn nỗi bệnh mẹ lại càng nặng, miệng nói sảng mà rành nói những chuyện dạy con và lo con vì có mình mà mất cả hy vọng và công việc liền đó... Bửu - Thuyên cùng người chị nghe thế, đều lấy làm ngậm ngùi cùng nhau than thở.

Một ngọn đèn leo heo, bốn phía tường lặng ngắt chỉ nghe tiếng gió cùng tiếng là khô rụng lộp độp. Bửu-Thuyên bụng bảo dạ rằng mẹ mình đau là vì nhọc, mà nhọc là vì mình, thường đêm nằm bên giường mẹ, hai mắt không nhắm, có khi nửa đêm dậy đi mua nước đá đường xa đến trên mười dặm. Bửu-Thuyên thật là lòng thảo sốt sắn đến nuôi mẹ mà quên mình vậy.

Trời già kia không phụ người có lòng tốt, mà có lẽ tấm lòng thuần hiếu của Bửu-Thuyên cảm động đến thần linh chăng ? Nhờ hai chị em nuôi nâng, chăm sóc thuốc thang, không bao lâu mà bệnh người có phần giảm lần ; cơn nóng sụt xuống, về mặt có khi sắc tươi, thầy thuốc trông thấy rất lấy làm vui, Thăng-Vân cùng Tiết-Bà cũng vui mừng thầm thì với nhau mà Bửu-Thuyên cũng vỗ tay múa nhảy tỏ ý mừng cuống. Ít ngày sau, bà mẹ dậy được dọn giường dồi chiếu, lại ra đứng ngoài bóng sáng hớp lấy không khí trong sạch. Vừa ngày ấy, người anh rể (tức chồng Thăng - Vân) có gởi thơ lại thăm và có lặng các món qua để tỏ lòng mừng mẹ bệnh dậy. Trong thơ lại phụ thêm mấy lời : Như mẹ nhà đã mạnh, thì mình xin phép về sớm sớm, kẻo sắp trẻ con ở nhà không ai chăm sóc.

Lúc ấy, Bửu - Thuyên đi vắng. Vì trong lúc mẹ bệnh, nhiều người thân bằng tới thăm và cho vật nầy vật nọ, nay mẹ đã mạnh nên phải đi thăm lại, cũng là lối ứng thù theo tục mình mà không thể thiếu được.

Bà mẹ ngồi trên giường, mình quấn bức mền dày, bảo nàng Thăng-Vân : Tao bữa nay đã khá, sáng ngày thì mầy về được, kẻo nhà không ai trông trẻ nhỏ.

— Thưa mẹ, thong thả vài bữa cũng không ngại gì mà mẹ lo, vả đã lâu lắm không về, để ở lì bữa cho vui kẻo mẹ buồn.

— Chỉ sợ trẻ nhỏ kia nó trông mẹ, chồng mầy đàn ông, dỗ nó sao được, nên mầy về sớm là hơn...

— Còn về giữa khoảng mẹ đau nặng, có bao nhiêu chuyện đều chất chứa lại, đợi mẹ mạnh dậy mà nói cho mẹ rõ, chưa vội về được. Trong một tuần lễ không bao nhiêu ngày, trẻ nhỏ kia ở với cha nó vẫn không gì đáng ngại, mẹ cứ yên tâm.

— Ủ, xuýt nữa tao quên mất ! may sao nhớ lại ; có một việc định cùng mầy thương lượng. Nói đến đây bà nói nhỏ nhỏ : Không phải việc gì khác, tức là vấn đề kết hôn cho em mầy Bửu - Thuyên đó. Tao toan nói với mầy mà lâu nay chưa có nhịp.

— Vâng, con cũng có lòng nghĩ đến việc ấy như mẹ vậy, vậy muốn biết ý mẹ định thế nào ?

— Con xem : Tao một ngày một già, không lẽ thay da mà sống hoài được. Thân già gần đất xa trời, mà cứ để nó không không giữ chả nghĩa độc thân vậy sao ? Trong nhịp, tao đau đây, những đều bất tiện, mầy đã thấy rõ chớ. Vậy lúc nó ở nhà, mầy nhân tiện hỏi xem ý nó thế nào. Sự hôn nhân theo cảnh nhà mình, không cần kham nơi loè lẹt, em mầy cũng một ý như tao vậy. Tao già, muốn gây dựng đôi lứa cho xong việc, hễ mầy nói mà nó ưng thuận thì tao xử trí được yên ngay.

Vâng, để em về, còn sẽ dò ý nó ra sao, chẳng qua nó nói : sớm quá chờ gì.

— Phải đó, nó cứ nói : một vài năm nữa sẽ hay, mầy xem nó nay đã 25 tuổi đầu rồi, chờ nhỏ nhoi gì. Tao già, rất mong được chắt chân, nếu tao được bồng chắt chân thì nhắm mắt cũng không đều gì phàn nàn, nói đến châu tao mới nhớ khoảng nào đây có được thơ mầy nói có đẻ non một đứa phải không ?

— Vâng, không thì tôi đã được 2 cháu.... Khi hồi mẹ nói như em thuận thì mẹ đã có xử trí sẵn, vậy xin hỏi mẹ đã định nơi nào đấy ?

(Còn nữa)

Việc trong nước

(Tiếp theo trang 2)

sào o$4o, mà không cho biên lai; còn những kẻ giao canh thì mỗi mẫu 3$ hoặc 4$, gia thêm bọc trường o$15 nữa, biên lai mô hồ. Trong làng có tên Tuất có trưng thuế đất 1 sào, đã đem gởi được o$3o, y nhứt định đòi thêm o$2o nữa. Ngày 12 tháng 5 Nhuận tên Tuất đi sanh lý, y tới nhà bảo vợ nộp thêm o$2o, không thì gông giải. Vợ Tuất xin triển lại để chồng về sẽ nộp; y không chịu, lấy roi đánh càn, đau quá thị nằm vạ, có quan về khởi hành.

Một tay lý trưởng hiếp dân như thế, quan trên hãy xét đến cho dân chúng tôi được nhờ.

6 người dân ký tên

Ai có chức trách canh phòng?

Mấy tháng nay, ở làng Trung-đàn-thượng và làng An-lâu, về tổng Phước-lợi, phủ Tam-kỳ, bọn gian trộm quá hoành hành, mà chẳng thấy mấy bác hương lý để ý canh phòng gì cả. Bữa 27-5-33, chúng vào nhà trưởng Lộc (An lâu) và nhà người em lấy đồ; bữa 1er/6 thuốc chết 2 con chó của bà Ngộ; bữa 4/6 thuốc chó của thợ Nhả và thị Cần, (Trung đàn thượng); bữa 2o/6 vô nhà trưởng Qua (Long sơn thượng); bữa 26-6 vào nhà tèo trùm Định (Trung đàn) vơ hết áo quần; đến bữa 2/7 vào nhà trưởng Thân (Bồng Miêu) lấy 2 cái nồi đồng.

Người ta nói ăn trộm này là mấy tên bị án ăn trộm mãn hạn mới về năm bảy tháng nay, có nhà ở Trung đàn thượng.

Lai cảo

QUẢNG-NGÃI

Tờ yết thị với kẻ thừa hành

Ngày 22-6-33 quan Công-sứ có yết thị khắp thành phố và sức cho các xã thôn như sau:

« Quan Công-sứ bản tỉnh thông sức cho tổng lý kỳ hào cùng dân chúng biết rằng:

Lúc nào có việc xung đáng, cần phải nhóm họp số đông người, chủ ý để buôn bán, hoặc công xưởng, kỹ nghệ, tương tế, hoặc giảng về tôn giáo mới, hoặc bàn về việc học, v. v...., thì trước hết cần phải xin phép quan sứ tại mới được. Đơn xin phép phải kê rõ ràng mục đích nhóm hội để làm gì, số người hội bao nhiêu, và hội tại chỗ nào. Nếu không có phép quan mà giụm ba tụ bảy, bàn luận bí mật thì sẽ xử phạt một cách nặng nề, bất kỳ hương chức hay thường dân, người nào biết có đám hội nào không được phép quan cho, thì báo quan ngay để giữ cho dân sự được bình an, ấy là công đức cùng nhà nước với toàn cả dân chúng. Vậy nay thông sức cho mọi người đều biết mà tuân hành ».

Tờ yết thị này sức ra, là cốt muốn cho dân sự được bình an lo làm ăn, chớ không ý gì là nhiễu dân cả. Thế mà những kẻ thừa hành ngộ giải, mượn thế thần thừa, làm cho dân lành phải lụy.

Từ ngày có tờ sức này, người bị lụy về sự mở trường trong tháng hè, người lại lụy về sự làm ăn thường ngày, cho đến sự hôn, tang, tế, tự, là việc tín ngưỡng theo tôn giáo xưa nay, cũng rắc rối nhiều đều;

. . . .

Hiện nay trong hạt đã yên, nhân dân lại bị nỗi khủng hoảng, thoanh tay bó chưn, đành ngồi chịu đói, thật là khó sống. Vậy mong quan trên hạn định cho phân minh, trừ khi nhóm hội trái phép phải bị tội, còn đám đồ, đám tang, hay bà con làm ăn qua lại; trong số 5, 10 người (có chỗ bà con đông, mỗi lần kỵ đồ có trên vài ba mươi người) miễn cho, thì dân mới có chỗ thở, vì khi có đám tiệc gì chẳn nội ngoại đi thăm ông bà, bà con sui gia qua lại nhau, không thể mỗi lần mỗi xin phép.

Dân quê

Lời kêu của dân

Ở làng Nam-yên, tổng Bình-điền, phủ Bình-sơn, có tên hương bộ Huỳnh-Quang là người hay sinh sự. Trong khoảng lộn xộn năm trên, y có ra vào quan nha lãnh được cái giấy trình thám tổng Bình-điền và Bình-hà, thôi y thị thế hoành hành, nào dẫn lính xét nhà người nọ người kia, nào đi tới các điếm canh dọa nạt đánh đập dân, ra tay bóc lột những kẻ nhiều người ít. Hiện dân 2 tổng kêu ca nhiều đều, kể có trên 20 khoản.

Gần đây chánh phủ có trừng trị mấy kẻ « đường gió bẻ măng » ở các hạt khác, mà tên Huỳnh-Quang nầy còn chưa thấy xét đến, nhân dân rất lấy làm phiền lòng.

Dân

PHÚ-YÊN

Chuyện hương bồn ăn trộm mãn

Làng Phước huệ, tổng Xuân phong, huyện Đồng xuân, có chuyện đánh lộn vì ăn trộm mãn đã đăng kỳ trước. Nay được tin rõ ràng: ngày 27 tháng 5 trước, tên Hương bồn Cheo làng Hà trung, đến hàng tre của bà V. bẻ trộm mãn (bà này ở làng Phước huệ) bà bắt được dẫn trình với lý trưởng. Lý trưởng bắt sáu tên dân canh giữ tên ăn trộm ấy và 26 mụt măn, lý trưởng đi trình tổng. Độ chín giờ đêm ấy, một đám đông độ 3o người toàn cầm cây gậy đến đánh dân canh mà gở cho tên ăn trộm kia, dân có nhận biết được là Hương bộ Dài, Hương kiểm Tri, ba cha con Biện Nhữ (cha và anh em của tên trộm ấy) và ba người người con mụ Nai, đồng ở làng Hà trung xáp đánh.

Hiện dân có 6 người bị thương. Quan Huyện đã lấy khám cho đi nằm nhà thương.

Hương bồn đi ăn trộm mà bọn làng kia lại binh vực mà gây ra đám đổ máu, thôi xấu như thế, chưa rõ quan trên trừng trị ra sao.

Lai cảo

Tại BAZAR TỊNH-PHÚ có bán đủ hàng tạp hóa, cho thuê đồ thứ truyện, đại lý các báo chí Tây, Nam.

Sách thuốc Việt-Nam

làm toàn bằng chữ Quốc ngữ, có chua thêm chữ Hán

Nhà nghiên cứu khoa thuốc Việt-Nam xuất bản

Sách này do mấy nhà lương-y tinh thông nghề thuốc của ta, lưu tâm nghiên cứu các lý thuyết khoa thuốc cũ, mới, đông, tây; đem sự suy xét, lịch duyệt và kinh nghiệm, từng trải lâu năm làm thành sách này: nói rõ các tạng, phủ, kinh, lạc, căn nguyên các bệnh, cách xem bệnh, phép xem mạch, trị bệnh bằng thuốc ta, rất là rõ ràng, giản tiện; không những các nhà muốn nghiên cứu nghề thuốc phải cần xem tới, mà hết thảy các nhà, nhà nào cũng nên có một bộ, để biết cách phòng bệnh, giữ mình, thực là một pho sách rất hay trong xã hội ta về đường thực dụng.

Cả bộ 10 quyển, giá 3$00
Cả 10 quyển đóng gọn làm một pho, bìa giấy, giá: 3$50
Ở xa mua gởi mandat trước thêm cước phí 0$40
Nếu lĩnh hóa giao ngân sẽ thêm cước phí 0$55

Thơ và mandat gởi cho
M. NGUYỄN XUÂN-DƯƠNG
N· 123, Phố Khách -:- NAMDINH

Việc thế giới

(Tiếp theo trang ba)

xin đến yết kiến phó vương để bàn bạc cách hồi phục lại sự bình yên.

Nếu phó vương không ưng tiếp ông Gandhi trong khi phó vương đi qua Poona, mà hễ ông Gandhi hạ lệnh bắt đầu đề kháng, nghĩa là để chế hàng hóa nước Anh, nhất luật đình công và hô hào quân lính không dùng đến khí giới, thì chánh phủ sẽ hạ lệnh bắt ông ngay.

Simla. — Phó vương đáp rằng ngài lấy làm tiếc không thể tiếp ông Gandhi được vì nghe đâu ông Gandhi có yêu cầu mấy điều kiện mới bãi việc đề kháng.

PHÁP

Một chiến pháo thuyền Pháp chiếm mấy cái đảo bỏ hoang

Manille. — Báo « United Press » có đăng một bức điện tín ở Paris, gởi đến nói rằng một chiếc pháo thuyền Pháp đã chiếm cứ cho nước Pháp chín cái đảo ở vào khoảng giữa Đông-dương và quần đảo Phi-luật-tân. Các đảo ấy là những đảo xưa nay chưa nước nào chiếm cứ cả. Các đảo ấy ở vào chỗ 10 độ bắc vĩ tuyến và 115 độ đông kinh tuyến. Trong giấy mà của sở dương hải Hoa-kỳ có biên rằng ở vùng ấy có mấy cái đảo con và mấy cái núi. Các đảo ấy không có dân cư, ở cách xa địa giới Phi-luật-tân 200 dặm, theo như địa giới ấn định trong hòa ước.

Ý

Hiệp đồng bốn nước

La-mã, 15 Juillet — Đúng 12 giờ, đại biểu bốn nước Pháp, Ý, Anh và Đức đã ký hiệp đồng bốn nước, tại phòng giấy thủ tướng Mussolini.

Lễ ký hiệp đồng này rất đơn giản và chỉ trong 9 phút đồng hồ. Ký xong, các đại biểu còn lưu lại 10 phút để chuyện vãn với nhau. Ông Jouvenel có chuyển giao bức thơ khen của Thủ tướng Daladier cho Thủ tướng Mussolini.

Việc riêng

Tôi tên là Trần-phúc An, hiện tòng sự tại hãng Dầu Hỏa (Asiatic) TOURANE có lời bá cáo cùng quí ông quí bà biết rằng: tôi nhơn vì chức vụ phải xuất ngoại luôn. Trong khi tôi đi vắng vợ tôi là Nguyễn-thị Lai ở nhà thường bị các bà, các cô đến quyến dụ say cờ mai bạc. Phàm đã say đắm cuộc đỏ đen, thì sinh ra đâm công đồ nợ. Tôi đã nhiều phen la rầy, nhưng tật nào vẫn giữ chứng ấy.

Vậy từ rày về sau, hễ ông bà nào cho vợ tôi vay mượn mà không có tôi dự biết, thì chẳng những tôi không chịu trách nhiệm về món nợ ấy, mà lại buộc lòng tôi phải trình quan trên, tố cáo người ấy hòa dụ vợ tôi nữa.

TRẦN-PHÚC-AN

Trẻ con biếng ăn nên mua thuốc
PHÌ-NHI CAM-TÍCH
của VĨNH-HƯNG-TƯỜNG
Mỗi lọ . . . . 0$20

殺人不見血

CHÉM NGƯỜI KHÔNG THẤY MÁU?

Người có sống, phải có chết, cái nguyên nhân chết đó cũng có hai thứ, một là chết vì sự bất ngờ, hai là vì bệnh mà chết, vì bệnh mà chết cũng có nhiều chứng, nhưng phần nhiều chết về bệnh di, hoạt.

Những bệnh ấy phần đông về bọn thanh niên, trong lúc tuổi trẻ, sức lực cường tráng, khí huyết sung túc. Lấy cái sức khoẻ ấy mà ham sự dâm dục, đã ham mê quá, thận sao chẳng bại, khí sao chẳng loảng. Lại còn hại hơn nữa là cách thủ dâm, lấy thế làm sướng trong giây phút, mà không tưởng đến khí huyết quí báu của mình, không nghĩ đến tiên thiên của con cái mình về sau bị hại ra sao, hại cho sức khoẻ mình thế nào. Bệnh di, hoạt làm hại cho ta một cách vô hình vô giọng như thế, khác gì giết người không máu. Vậy nay bản dược phòng đã tốn công nghiên cứu, chế ra thứ thuốc để trị về bệnh di, mộng, hoạt tinh, khí loảng, khí lạnh, hoặc người bị bệnh phong tình đã khỏi, hoặc chưa được tuyệt nọc hẳn, và người thân thể yếu đuối, tiên thiên bất túc, hậu thiên kém hư, sinh ra đau lưng, mỏi vai, chóng mặt, nhức đầu, mắt hoa, tai ù, đêm ngủ hay mơ màng mộng mị, hay giật mình sợ hãi, ngủ không yên giấc, mau dùng thuốc TIỀU-HẠNH-LÂM CỐ-TINH-HOÀN thì không lo ngại gì nữa. Người vô bệnh thường dùng thì được bổ thêm khí huyết, sinh tinh cố thận, quảng tự diên niên, nam, nữ, lão, ấu, hợp dùng.

Các ngài có lòng chiếu cố, xin nhận rõ dấu Sư-tử hí-cầu, mới khỏi lầm.

Mỗi ve 1$00 — *Nửa tá 6 ve* 5$00

Ở gần đến hiệu tổng đại lý QUẢN-HƯNG-LONG *số 80, phố Khách VINH mà mua, ở xa gởi lĩnh-hóa giao-ngân*

TIỀU - HẠNH - LÂM DƯỢC - PHÒNG
108, phố hàng Buồm -:- HANOI

Mách bảo anh em

Tôi mắc bệnh LẬU hơn một năm, tôi uống thuốc khắp cả mọi nơi, nhưng không được dứt hết nọc. Mới rồi tôi có xem báo TIẾNG-DÂN ra ngày 3/12/32, số 544 có thấy bài quảng-cáo của ông HOÀNG-VĂN-ẤP số nhà 67 phố Ninh-xá *Bắc-Ninh* (Tonkin) thì tôi mua uống chưa hết 3 hộp, bệnh đã được khỏi và dứt hết nọc. Vậy tôi có mấy lời đăng lên đây trước là CẢM ƠN ÔNG và giới thiệu cùng các anh em, nếu ai mắc phải bệnh đó, thì nên tin tôi mà uống thuốc ấy, tuy ít tốn tiền mà mau khỏi bệnh, sau nữa là cảm ơn ông có công khảo cứu chế ra được thứ thuốc thần hiệu như vậy. Tôi xin mong ông lại nghiên cứu được nhiều thứ thuốc khác để giúp đỡ đồng bào.

PHẠM-ĐÌNH-TÔ
Rue Gia-long — Phan thiết

MỘT HỘP
THIỆT
THUỐC HƯỜN
VALDA
dùng trúng lý, ngậm phải lúc
thì đủ ngăn ngừa
Khỏi đau đóc giọng, Khỏi đau phổi và đủ trừ các bịnh
NHỮNG LÀ
Sổ mũi, nghẹt mũi, phong hàng, ngoại cảm, hoặc đàm nhiệt nổi xám, văn, văn
MÀ NHỨT LÀ PHẢI
ĐÒI CHO ĐƯỢC
THIỆT THUỐC HƯỜN
- VALDA -
bán đựng trong hộp mà thôi, trên nắp hộp nhớ phải có chữ hiệu
- VALDA -
mới thiệt phải

LÀM TOÀN BẰNG MÁY!

Giày vải trắng, đế rập đúc *giá bán* 1$88 *một đôi*

Giày DEUX COULEURS

làm bằng vải trắng cao-su và da acajou hay da beige và da grise, semelle bằng crêpe anglaise, tùy ý các ngài lựa da, bán giá đặc biệt là 3$85 một đôi. Cũng kiểu ấy, bằng hai thứ da cả, năm ngoái bán [illegible], năm nay chỉ bán có 5$50 một đôi.

AN-THÀNH
Cordonnerie Moderne
87 Rue de la Soie -:- HANOI

Ai đã có Catalogue An-Thành 1932, nay hạ giá là 15%.

Cảm, cảm, sốt
chỉ
THẬP-LINH-ĐƠN
của VĨNH-HƯNG-TƯỜNG là hay

Cao giả

Thời buổi văn minh nói thật không mấy người tin.

Ai muốn biết Cao-hổ-cốt *thật hay là giả, thì lấy một miếng nhỏ bằng hột ngô, cầm vào đầu tiêm, hơ lên ngọn đèn, hễ thấy càng hơ, càng phồng to, mà hơ lâu cũng không cháy và hơi gây nồng nàn bay ra khắp nhà, ấy là cao thật. Còn cao bán long hay là cao giả khi hơ lên đèn thì chảm đen ngay, hơ lâu thì cháy và khét, chớ mua tốn tiền.*

Cao nhà nấu thật tốt, giá bán mỗi lạng 4$00.

Tôi uống sáng thấy cường dương và trong mình sảng khoái khác thường. Ai muốn thử cho biết thật hay giả, xin cứ gởi thơ, tôi sẽ gởi tặng một miếng nhỏ, nếu biết là cao thật sẽ mua.

Thông phán TRẦN-ĐỨC-CẢNH
57 — *Bd Harmand* — 57
TONKIN NAM-ĐỊNH

HẾT KHÍ LỰC
Chữa rất cẩn thận, rất chóng hiến hiệu, khỏe về lâu dài.
thì dùng thuốc: PARISIAN PILLS - Giá bán 1$00
LẬU CÓ MỦ
mới mắc đã lâu kinh niên
[illegible]
Thì dùng thuốc: BLENNOOL GIBERT - 1$00
TIÊM LA
Chữa rất cẩn thận, kiến hiệu, kín đáo, dễ đem theo khi đi chơi
Dùng thuốc COMPRIMÉS 606 GIBERT
[illegible]
Hộp năm mươi viên 1$00
[illegible]
Pharmacie GIBERT, 19, Rue d'Aubagne, MARSEILLE
[illegible]
Có bán tại các hàng bán chữ tốt.

Thuốc cai nha phiến văn minh

[illegible] trình giấy tại tòa và phân chất tại phòng thí-nghiệm Đông dương ngày 17 Mars 1933 Hanoi, được quan chánh phòng thí-nghiệm cho giấy nhận thực thuốc này không có chất độc dễ dùng cho người nghiện thuốc phiện Á đông, đã biết rằng thuốc này công hiệu phi thường, không thuốc nào sánh kịp, ngài nào mua thuốc đòi cho được cái giấy chứng nhận của quan thầy thuốc [illegible] thực hiện. Các ngài muốn chữa thuốc phiện thời viết thơ cho bản hiệu kể rõ ăn nhiều hay ăn ít, có bệnh tật thế không, người yếu hay khoẻ để còn chế thuốc cho hợp với bệnh. Những ngài nào trong người không có bệnh chi, duy có bệnh nghiện thời dùng thuốc đã chế sẵn ở bản-hiệu hay ở các nơi Đại-lý của bản-hiệu cũng vậy, dùng thuốc này khi đang bỏ hút, trong người rất khoẻ không sinh bệnh tật, [illegible] làm như thường. Văn minh giới yên hoàn, hạng nhất 5$00, hạng nhì 3$00, hạng ba 2$00, hạng tư 1$00, hạng năm 0$50 một ve, ngài nào muốn cho người thêm sức khoẻ trong khi bỏ hút dùng thêm thuốc bổ 2$00 một hộp. Bản-hiệu chuyên môn chữa đủ các bệnh người lớn trẻ con [illegible], cực nguy, cực trọng chữa khỏi được nhiều, khi các ngài dùng thuốc chỉ gởi thơ kể bệnh, bản hiệu gởi cách lĩnh hóa giao ngân (contre remboursement) hỏi điều gì thì gởi cho cái timbre 0$05. Đề bì cho chủ nhân:

M. TRẦN-ĐẮC-SỬ
TAM-TỈNH Y-QUÁN
Phố Xe-đẩu N· 73 — HANOI

Các đại-lý: M. Lê-nam-hưng, Rue Gia-long à Phan thiết Annam; Phạm-văn-Bằng, à Phan rang Annam; M. Vĩnh hiệp-Phát, à Mỹ phước, Long-xuyên (Cochinchine); M. Lê văn Nhuận Rue passé Thị Nghè, 27, à Saigon; M. Trần Tư, Tâcheron à Thakhek Laos; M. Huỳnh-Trí, Rue [illegible] à Paompenh; M. Nguyễn văn Đặng, commerçant à Pakse Laos.

Còn nhiều Đại-lý. Hay nhất thế giới thuốc lậu và giang mai: [illegible]

Kết quả tốt đẹp của

NHÂN-TẠO-HUYẾT

SINH-HUY
44 Rue Maréchal Foch -:- VINH

là những bức thư nhiệt-tạ có giá-trị sẽ lần lượt đăng tiếp.

Mỗi chai 1$50 — Nửa tá 7$50

Mấy lời giới-thiệu

Tôi đã có dịp dùng thuốc NHÂN-TẠO-HUYẾT hiệu « Năm Sao » bán tại nhà đại lý Sinh-Huy, đường Maréchal Foch, VINH, thấy có hiệu nghiệm lắm, vậy xin có lời giới thiệu để bà con ai có bệnh thiếu huyết, hư hao thì nên mua mà dùng

VÔ-XUÂN-LÂM
Secrétaire Télégraphiste à VINH

MAGASIN DE SOIERIES

TÂN-LỢI

[illegible], Boulevard Tổng-đốc-Phương — Cholon

Bổn hiệu bán sỉ và bán lẻ đủ các thứ hàng Tàu, hàng Thượng-hải, như là: lãnh, xuyến, trừu, cẩm-nhung, cẩm-châu v. v. hàng thiệt tốt, thiệt bền, hàng nhuộm đen mặc đến rách không hề có phai trổ. Bán lẻ đủ các thứ hàng Bombay, hàng Nhựt bổn v. v., [illegible] nhiều kiểu, nhiều màu thiệt đẹp, đủ các thứ rượu nhuộm [illegible] hiệu « Teinture idéale » danh tiếng thuở nay ở Nam-kỳ.

Lãnh bán sách mới xuất bản nhan hiệu « Pagode Chinoise et Annamite de Cholon » (Đề-ngạn Hán Việt tự miếu) viết toàn Pháp-văn của M. Lê-văn-Lưu, hàn-lâm học sĩ, thưởng thọ ngũ đẳng Bửu-đỉnh bội tinh, [illegible] cái ảnh chụp (photogravure).

Sách nên đọc, giá 1$00, gởi theo cách lãnh hóa giao ngân [illegible].

Mấy nhà bán sách tây và ta tại Saigon có bán.

Bánh hộp biscuits « Kim-Thới » của bổn hiệu chế tạo chẳng khác như biscuits mélangés choisis của Tây, được nhiều người khen ngợi. Bán [illegible] mỗi hộp 0$75 tại bổn hiệu (mua sỉ có huê hồng).

Ở Bắc-kỳ có bán ở hiệu Quảng-vạn-Thành [illegible] Bonnal Haiphong, giá mỗi hộp là 0$80.

Bổn hiệu buôn bán đã mấy chục năm cùng các tỉnh Trung-kỳ và Bắc-kỳ.

Ở xa xin viết thơ về thương nghị. TÂN-LỢI

[illegible], Bd Tổng-đốc-Phương — Cholon

Ai đa tư lự, tim óc hư nhược, tinh thần yếu đuối? khí huyết xấu, và kém sinh dục?

Nên chú ý!

1·) THUỐC THANH TÂM

Bổ-não-hoàn

Chuyên môn hưng vượng tinh thần, sung túc não lực, bồi bổ tâm huyết, thống trị những người chăm chỉ học tập, tư lự quá độ, hoặc hằng ngày làm việc bằng trí não nhiều, hao tổn tinh thần, lao thương tâm huyết, sinh ra rối loạn gân óc, tâm thần bất định, ít nhớ hay quên, hay đánh trống ngực, nằm hay giật mình, ngủ không yên giấc, mơ, màng, mê, sảng, chóng mặt, nhức đầu, nếu để lâu ngày sẽ sinh chứng suyễn-đàm-thống (đau óc) nữa, tứ chi bất hoài, ăn uống kém ngon v.v Dùng thuốc này lập tức tinh mạnh

2·) THUỐC ĐIỀU-KINH

Bổ-huyết-hoàn

Chuyên môn điều hòa kinh-nguyệt, bồi âm bổ huyết, và tốt đường sinh dục. Thống trị đàn bà các chứng kinh-nguyệt xấu kém bất điều, thấy kinh tháng sớm, tháng muộn, tháng có, tháng không, tháng nhiều, tháng ít, hoặc một tháng thấy kinh vài lần, kinh kỳ trước sau đau bụng, kinh ra hoặc tím, hoặc đen, hoặc loãng, trắng, hoặc huyết hôi, huyết cục, lậu huyết, băng huyết, tinh huyết, dong huyết, dạ con hư lạnh, có khi sinh chứng khí hư (bạch-đái) nữa, làm cho ngăn trở sinh đẻ, lâu năm không chữa, sẽ hóa gầy mòn, mặt vàng da sạm, kém mất sức khoẻ v. v. Dùng thuốc này tất được khỏi cả.

2 thứ thuốc này cùng giá mỗi lọ 1$00, *nửa tá* 5$00

Bán tại
Á-CHÂU DƯỢC-PHÒNG
N· 127 Hàng Bông -:- Hanoi

Các ngài ở xa viết thư về kể rõ bệnh, xin gởi thuốc theo cách lĩnh-hóa giao-ngân rất tiện

Imprimerie « TIẾNG-DÂN, HUẾ »

Directeur Gérant: HUỲNH-THÚC-KHÁNG